

REGGEL

Vidéki előfizetési árak:

Egész évre	— — —	24 K
Fél évre	— — —	12 K
Negyedévre	— — —	6 K

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
HOVÁNYI KORNÉL.

Helybeli előfizetési árak:

Egész évre	— — —	30 K
Fél évre	— — —	10 K
Negyedévre	— — —	5 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonja: 505. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Miskolcz, Széchenyi utca, Weidlich-udvar

Jegyzetek.

(//) Nagyon érdekes hírek kerülnek elő napról-napra a román beavatkozásról és arról, hogy mily jajveszékkelve sir az egész román nemzet, amiért ilyen könnyelműen, meggondolatlanul dobták oda magukat a csalogató orosz örvénybe. Most a szófiai Kambana jelenti, hogy a román tisztek kétségbeesve beszélnek azoknak a félrevezetéseknek részleteit, amelyeknek áldozatul esnek. Immár nem álmodnak diadalmakról, óváciokról, eserfa koszorúkról, de a bűnös, alázatával elcsukló hangon keseregve mesélik a mérhetetlen borzalmakat, melyeknek országok martaléka lehet. A bosszúállás arkangyala gyorsan ellátogatott Romániában.

(!) A Stampa luganói levelezője újsággal kedveskedik a világnak, mivelhogy olyan dologról ad hírt, mely minden bizonytalannal mindenkit legalább is érdekel. — Állítólag Sarraill tábornok ur ó excellenciájának szaloniki szereplését megunták és utódjául Gourand tábornokot jelölték volna ki, azt az urat, aki annak előtte Gallipolin volt a francia csapatok főparancsnoka. Az entente valószínűleg azt tartja, hogy az a vezér, aki valahol már egyszer jól kikapott, az ezután csak győzhet...

(?) Bratianu, már reszket dideg és a félelemtől nincs elég energiája ahhoz, hogy cselekedeteiért a következményekkel is bátran szembe szálljon... Vannak kormány elnökök, kikben a félelemnél nagyobb az erőszakos akarat, ám a románok miniszterelnöke nem ebből a fajtából való, ő már, amint Marghilomán lapja a Politique jelenti: futkos a pártok vezérei után, hogy a koalíciók közül bűnbakot keressen, kivel a felelősséget megossza. Ha így kezdi, ha ilyen sajnálatra méltóan gyáva, mit fog csinálni, ha Pasiés sorsára jut?!...

A Klostrom-téren állítják fel a Deák-szobrot.

Tavasszal lesz a leleplezési ünnepély.

A szoborbizottság ülése.

(A Reggel tudósítójától.) Néhány nap előtt megírtuk, hogy Gárdos Aladár fővárosi szobrászművész arról értesítette Bónis Bertalan alispánt, mint a Deák-szobor bizottság elnökét, hogy a Deák-szobor munkálataival elkészült és a szobrot óhajtja adni. Ez értesítés folytán Bónis Bertalan alispán ma délután 4 órára ülésre hívta össze a szobor-bizottság tagjait.

Az ülés a vármegyeházán az alispán helységében volt megtartva. Jelen voltak: dr. Tarnay Gyula főispán, báró Vay Elemér ny. főispán, Bónis Bertalan alispán, dr. Nagy Ferenc polgármester, Bizony Akos országgyűlési képviselő, Lichtenstein László vezérigazgató, dr. Rácz György, továbbá Gárdos Aladár szobrászművész.

Bónis Bertalan alispán, elnök megnyitván az ülést, üdvözölte a megjelenteket s azután bejelentette, hogy a Deák-szobor készítője, Gárdos Aladár szobrászművész teljesen befejezte a szobor munkálatait és átóhajtja adni a szobrot. Ennek a megbeszélésére hívta össze a bizottság tagjait.

Dr. Tarnay Gyula főispán szerint most egyelőre csak az a kérdés, hogy átvesszük e a szobrot és ha igen, hol állítjuk fel. Nézete szerint a szobrot át kell venni és a művész járandóságát kiegyenlíteni.

Báró Vay Elemér és Bizony Akos hasonló értelemben szólaltak fel.

Dr. Rácz György szerint a szobor átvételét és felállítását el kell halasztani a háboru utáni időre.

Bizony Akos hangsúlyozza, hogy a szobor felállításának semmi akadálya nincsen, sőt még a leleplezési ünnepélyt is meglehet tartani szűkebb körben.

Dr. Tarnay Gyula főispán: Föltétlenül intézkedni kell a szobor felállítás ügyében. Ami a leleplezési ünnepélyt illeti, annak semmi akadálya nincsen, mert hiszen soha nem volt nagyobb szükség hazafias ünnepélyekre, mint napjainkban.

Lichtenstein László is azon a nézeten van, hogy a szobrot át kell venni és gondoskodni annak felállításáról.

Dr. Tarnay Gyula főispán: Most már elhatároztuk, hogy átvesszük

a szobrot, hátra van még ezután a döntés, hogy hol állítjuk azt fel.

Dr. Nagy Ferenc polgármester: Négy hely van, ahol a szobor elhelyezhető lenne. Az egyik a Városház tér, a másik Luther-tér, harmadik a Népkert és végül negyedik a Klostrom-kert, mely már eredetileg is kijelöltetett e célra. Ezt a helyet ma is a legalkalmasabbnak tartja. A Palóczy-utca rendezésével és a Pecze beboltozásával igen szép elhelyezésre találna a Deák-szobor. A leleplezést a tavasszal meglehetne tartani.

Bónis Bertalan alispán ugyanezen az állásponton van.

Dr. Rácz György nem tartja alkalmasnak a Klostrom-teret a szobor elhelyezésére, mert az nem forgalmas hely. A Deák-szobrot a négyeslámpa közelében kell felállítani, ahol mindenki láthatja.

Báró Vay Elemér a legalkalmasabb helynek a már eredetileg kijelölt Klostrom-kertet tartja. Anynyi középület, templom, iskola stb. van ott a közelben, hogy azt egyáltalán nem lehet néptelennek mondani.

Dr. Tarnay Gyula indítványozza, hogy egy bizottság küldessék ki a szobor átvételére. Ő is szívesen részt vesz átvételben.

Az értekezést a szobor átvételével dr. Tarnay Gyula főispán, Bónis Bertalan és dr. Nagy Ferenc polgármestert küldte ki.

Ezután Bónis Bertalan alispán kimondotta, hogy a Deák-szobrot a tavasszal felállítják és ugyanakkor a leleplezési ünnepélyt is megtartják.

Ezzel az ülés véget ért.

— Adományok nyugtázása.

A Deborah Nőegylet népkonyhája részére újabb adakoztak: N. N., Róth Sámuel, Heiblum Adolf Tornalya, Grosz Dávid, Spiegel Izsó főhadnagy 20—20 kor., Grünfeld Sándorné, Goldhammer Sándor, Gelmann Mór, Bársony Miklós, Weiszberger Henrik, Herczföld József, Garai Józsefné, Grünfeld Sámuelné, N. N. 10—10, Glücs Aladár, N. N. 6—6, Berkovits Hermann 8, Moskovits Hermann Sátorajuhely, Lax Lajos, Groszmann Adolfné, Weiszbrunn Lajos 5—5 korona. Nemesszivü adományait hálás köszönettel nyugtázza az elnökség.

A képviselőház ülése.

Budapest, szeptember 19. A képviselőház ma három napi szünet után ülést tartott és folytatták gróf Andrássy Gyula és Apponyi Albert gróf indítványának tárgyalását.

Beöthy Pál elnök délelőtt fél 11 órakor megnyitja az ülést. Bejelenti, hogy Gedeon Aladár sürgős interpellációt jelentett be az erdélyi menekültek marhaeladása ügyében.

Ezután folytatták a napirendet: gróf Andrássy Gyula és gróf Apponyi Albert indítványának tárgyalását.

Mezőssy Béla szólal föl és bírálja a külpolitika vezetését.

Polónyi Géza hosszasan fejtegeti a delegáció összehívásának törvényességét. Már nemcsak flatorikus érdek, hogy a közös minisztereket felelősségre lehessen vonni. Nem lehet oda dobni száz ezrek életét és biztonságát magas állású katonák butaságának és árulásának. A választó jogot meg kell adni harctéren levő hőseinknek. A javaslatot elfogadják.

Pallaivei György örgróf kifogásolja, hogy minden kényes kérdést zárt ülésben tárgyalnak. Szóvá teszi a rendjellek és deklarációk dolgát. Majd a tábori postákról beszél. Rátér az erdélyi menekültek sorsára és nem megtorlást követel, hanem megnyugvást kér. Határozati javaslatot nyújt be, hogy a Ház küldjön ki egy bizottságot, amely allapítsa meg, hogy kit terhel a felelősség az erdélyi események miatt.

Ezután délután 4 óráig félbeszakítják az ülést.

Az ülés újabb megnyitása után

Ugron Gábor a delegációk szükségességét biztosítja. Rátér a román kérdésre. Fejtegeti, hogy amíg a magyar interpelláció nem lesz helyreállítva, békéről szó sem lehet. Majd a lengyel kérdéssel foglalkozott. A javaslatot elfogadta.

Szmrecsányi György a delegációk összehívását sürgeti. Támadja a külügyminisztert és foglalkozik ismeretes interjújával. A javaslatot elfogadja.

Ezután a vitát félbeszakítják. Holnap folytatják. Felolvassák az interpellációs könyvet.

Gedeon Aladár előterjeszti sürgős interpellációját az erdélyi menekültek marhai ügyében. Ki-

használgják a menekülteket és elköttya-vetyéllik állataikat. Sürgős intézkedéseket kér.

Ghíllányi földművelésügyi miniszter válaszában kifejtette, hogy a marhaállomány felbecsülésére egy bizottságot bízta meg. Az árakat azért szállították le, mert a szállításnál a marha lepad.

A Ház tudomásul veszi a javaslatot.

Az ülés este 8 órakor ért véget.

A kávé legmagasabb ára.

A polgármester hírdetménye.

A magyar Kávéközpont a kávéért Miskolc város területén 1916. év szeptember hó 16-tól 1916. év október hó 15-ig terjedőleg a következő legmagasabb árakat állapította meg:

I. Nagybani eladás esetén:

1. Robusta kilogrammonként 9 korona 10 fillér;
2. Santos és Jáva kilogrammonként 9 korona 70 fillér;
3. Finom kék kávé kilogrammonként 11 korona.
4. Maragogy kávé kilogrammonként 12 korona.
5. Pörkölt kávé kilogrammonként 12 korona.
6. Finom pörkölt kávé kilogrammonként 12 korona 20 fill.

II. Kicsinybeni eladás esetén:

1. Robusta kilogrammonként 9 korona 90 fillér.
2. Santos és Jáva kávé kilogrammonként 10 korona 70 fillér.
3. Finom kék kávé kilogrammonként 12 korona 10 fillér.
4. Maragogy kávé kilogrammonként 13 korona 10 fillér.
5. Pörkölt kávé kilogrammonként 13 korona 10 fillér.
6. Finom pörkölt kávé kilogrammonként 14 korona 50 fillér.

Aki az így megállapított legmagasabb árakat túllépi, kihágást követ el és a 2307. M. E. sz. rendelet 14. szakasza alapján két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtatik.

Miskolc, 1916. évi szept. 18.

Dr. Nagy Ferencz, polgármester.

Dr. Hercz-féle
DENTALBIN
fogpasztja a legjobb.
Drb-ja 90 fillér.
Kapható
az „Oroszlán” gyógyszer-tárban, Miskolczon.

— Az erdélyi menekülteknek a főispán utján adakoztak újabb Sackendorf Armin báró (Sály) 1000, Vizsolyi Kálmán (Hejőpapi) 200 koronát.

Borsodvármegye közgyűlése.

(A Reggel tudósítójától.) Borsodvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 9 órakor tartotta meg rendes ülési közgyűlést a bizottsági tagok csekély érdeklődése mellett.

Dr. Tarnay Gyula főispán megnyitván a közgyűlést, üdvözölte a megjelenteket, majd hosszabb beszédben utalt arra, hogy a sors mindig újabb megpróbáltatásoknak teszi ki a nemzetet.

Nemrégben az orosz offenzíva tette nehezzé napjainkat. De a hatalmas offenzívát sikerült megállítanunk.

Legutóbb pedig a román hadüzenet hozott változást a harci helyzetben. Az árulás nem lep meg senkit. Aranyakért drágán vásároltuk meg áruit, Barátság azonban nem volt köztünk és szívszorongva vártuk, hogy mikor tartja meg a vásárolt árukkal együtt vasuti kocsijainkat. A támadás módja azonban a legalvalóbb. Szövetségesünk volt Románia és a szövetség aláarca alatt alattomosan, rabló módra támadt reánk, utálatára a semlegeseknek és soha ki nem engedhetők kipecézett mink és szövetségesünk bosszújának.

A megtorlás munkájában nem vagyunk egyedül. Szövetségeseink velünk vannak és a megtorlás már utban van. Reméljük, hogy Erdély, a magyar korona legdrágább ékköve, ismét tiszta lesz az áruló ellenségtől és a magyar katonák vitézsége visszaszerzi azt a rabló ellenségtől. — Egységesen, az igazság hitétől áthatva várjuk végső győzelmünket.

A főispán szavait a közgyűlés éljenzéssel fogadta.

Majd Bottlik József főjegyző ismertette az alispáni jelentést, amely az elmúlt évnegyed közgazdasági eseményeiről számol be és az ügymenetről statisztikai adatokat tartalmaz.

Az alispáni jelentéshez a főispán még megjegyezte, hogy a megye területén kb. 2000 menekült van. Ezek azonban legnagyobb részt nem hatósági ellátásra vannak utalva, hanem a megye területén levő állami üzemek alkalmazták és látják el őket.

A társadalom jótékonyaságából kívánják a menekülteket ruhákkal ellátni. Eddig 22—24.000 korona áll e célra rendelkezésre. — Minthogy azonban még itt el fognak helyeztetni menekültek, szükség van nagyobb összegre. Kéri a bizottság tagjait, hogy a sajtó körükben támogassák a segélyezési akciót.

A megyei loállomány csökkenéséről szól ezután. Örömmel jelenti, hogy az utolsó két hónapban 860 csikó került a megyébe, kétszer annyi, mint más törvényhatóságokhoz. Az új csikóállomány mindenesetre alkalmas a loállomány szaporítására.

A jelentést elfogadják. Ezután a gyalogsági és lovassági laktanva építésére felvett költségen 1917. évi részletének fedezésére 2.6 százalékos:

a vármegyei rendelkezési alapra 1917. évre 1 és fél százalékos; a 7—15 éves elhagyott gyermekek gondozási költségeire 1 százalékos nótadót szavaztak meg.

A gvámpénztári pénzkészlet el-

helyezésére nézve (1917. évre) névszerinti szavazással úgy határoznak, hogy a pénzkészleteket ugyanazon pénztáraknál helyezik el, ahol eddig voltak.

Megfelelő alap hiányában, az állandó választmány javaslatára, nem teljesítik a Vidéki Hírlap-írók Országos Szövetségének azon kérelmét, hogy mint minden törvényhatóság, Borsodvármegye is járuljon hozzá a Sajtószállás építési költségeihez.

Ugyancsak nem teljesítik a Borsod-Miskolczi Múzeum-Egyesület kérelmét az 1916. évre a kulturális kamatából 2400 korona segély megszavazása iránt.

A községi és körvosok fuvarátalányát 50 százalékkal, látogatási díjait szintén 50 százalékkal felemelik, a fuvarátalány azonban esupán az esetben számítható fel, ha az orvosnak a fuvar nem természetben bocsátatik rendelkezésére. Járvány esetén a napi-díjat 4 koronával felemelik a háboru tartamára.

Helyesli a közgyűlés Mosonmegye átiratát az élelmi és ipari cikkek árainak maximálásáról és különösen a ruházati cikkek maximálását tartják sürgős szükségnek.

Községi ügyeket intézett még el a közgyűlés.

Tűz az élszakában.

A Mátyás király-utcán leégett egy ház.

(A Reggel tudósítójától. Ma éjjel kevéssel 12 óra előtt a színházi örtony tűzjelző harangja vészjellet adott. A késő esti járókelők csakhamar összeverődtek és a vörös lámpa irányában siettek a tűz színhelyére. A tűzoltó laktanva mögött, a Mátyás király-utcában gyulladt ki egy lakóház, amelynek özv. Szilvási Jánosné a tulajdonosa.

Az öreg asszony — mint munkatársunknak elmondotta — este 10 óra tájban nyugvóra tért. A ház hátsó részén levő lakásának egyik szobájában aludt, fiai pedig rendes szokások szerint a ház előtti szímben aludtak.

A fiuk egyike a nagy hőségre felébredt és ijedten látta, hogy feje felett ég a szin és a lakóház tetőzete. Azonnal felköltötte édes anyját és a legszükségesebb holmijait magukhoz véve, elmenekültek a lakásból.

A tűzoltó toronyból adott vészjelzésre a tűzoltóság kivonult, de akkorra már javában égett a zsindelyvel fedett ház tetőzete. A tűzoltók a megjelentek segítségével csakhamar hozzáláttak a tűz lokalizálásához, ami egy félóra munka után sikerült is, a tetőzet azonban teljesen leégett.

A rendőrség részéről Balogh Zoltán főkapitányhelyettes és Schwarz Árpád rendőrfőbiztos jelentek meg a tüzmél és azonnal megindították a vizsgálatot.

Megállapították, hogy a leégett ház szomszédságában kukoricafosztás volt és az udvaron görög gyufával játszadoztak. Nem lehetetlen, hogy ez okozta a tüzet.

A vizsgálatot tovább folytatják. A kár elhárítása fog megtérülni, mert a tulajdonos éppen az idén nem fizette ki a biztosítási díjat.

HIREK.

— **Kitüntetés.** A király Petróczy Ferencz 34. gyalogezredbeli őrnagynak az ellenséggel szemben tanusított vitéz és sikeres magatartásáért a hadi ékítményes III. osztályu vaskoronarendet adományozta.

— **A közéletmezési bizottság ülése.** Miskolc város közéletmezési bizottság holnap, szerdán délután 4 órakor a városháza kis tanácstermében dr. Nagy Ferencz polgármester elnöklete alatt ülést tart.

— **A kereskedő tanonciskolába** ez ideig be nem iratkozott tanulókat felszólítjuk, hogy beírásuk végett minél előbb jelentkezzenek a felső kereskedelmi iskolában, mivel mulasztásaikat a tanítás megkezdésétől, szeptember 14-től számítva, igazolatlanoknak kell tekintenünk. Az igazgatóság.

— **Igazgatósági ülés.** A miskolczi kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága szeptember hó 21-én, csütörtökön este pontban fél 9 órakor a pénztár hivatalos helyiségében ülést tart. Táragsorozat: Elnöki bejelentések. Igazgatói jelentés a július havi ügyforgalomról. Főorvosi jelentés a július havi betegs. forgalomról. Kérvények és beadványok tárgyalása. Folyó ügyek. Esetleges indítványok.

— **Hősi halál.** Schmitt Rezső, a cs. és kir. 65-ik gyalogezred főhadnagya, szeptember hó 9-én, életének 28-ik évében, az északi harcúterén hősi halált halt. A megboldogult földi maradványait — Budapestre szállítva — folyó hó 18-án délután 4 órakor helyezték örök nyugalomra a kerepesi temető halottasházából, a r. kath. egyház szertartásai szerint.

— **Iparos tanoncok elhelyezése.** A miskolczi Kereskedelmi és Iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a kassai m. kir. állami gyermekmenhely körletében számos olyan gyermek van, akik ipari pályára adhatók. Azon ipaűzők, akik ilyen gyermekeket óhajtanak alkalmazni, eziránt forduljanak a miskolczi Kereskedelmi és Iparkamarához.

— **Beiratások a kereskedelmi szaktanfolyamba.** A Kereskedelmi és Iparkamara által fentartott kereskedelmi esti tanfolyam, amennyiben kellő számu tanuló jelentkezik ez évben is megnyílik. A tanfolyam célja, hogy kereskedelmi alkalmazottak és oly egyének, kiknek nem állott módjukban, hogy kereskedelmi iskolát végezzenek, a kereskedelmi életben való legszükségesebb ismeretekre kiképeztessenek. A tanfolyam tárgyai: kereskedelmi levelezés, német nyelv, jogi és áruismeret, gyorsírás. A tanfolyam növendékei az évvégi vizsgálatok után államérvényes bizonyítványt kapnak. A tanítás ideje: hétfő, kedd, csütörtök és szombat este 8—10-ig, vasárnap délelőtt 10—1-ig. A tanfolyamra nők is jelentkezhetnek. Az egész évi tandíj a kezdők tanfolyamán 40 korona, a haladók tanfolyamán 60 korona. Rokkant katonák tandíjat nem fizetnek. Jelentkezni lehet a tanfolyam igazgatójánál, Brünn Ignác felső kereskedelmi iskolai tanárnál a felső kereskedelmi iskolában naponként délelőtt 8—9-ig és este 8—9-ig.

A Stochod mentén rohammal elfoglaltunk egy erősen kiépített orosz hidfőt.

Petrozsénynél visszavertük a románokat.

Rohammal bevett orosz hidfők.

Az oroszok támadó ereje láthatólag meglenyhült. — Bukovinában újra támadnak az oroszok.

Höfer-jelentés.

Budapest, szeptember 19. (Hivatalos.) Keleti harctér: Román harcivonal: Hátszegtől délkeletre a románokat Merisoron túl Petrozsény felé visszavertük. — A Gergeny- és a Kellemen-hegységben szoros harci érintkezés.

Károly főherceg, lovassági tábornok hadsereg-arcvonala: Bukovinában az oroszok folytatják támadásait. A Dornawatra két oldalán román hadseregrészek is együtt harcognak. Az osztrák-magyar és német csapatok az ellenségnek, helyenként a legnagyobb ágyutűzzel bevezetett, támadásait mind visszaverték. Ludowatól délkeletre az ellenség harcivonalunknak egy keskeny részét kissé nyugatra szorította. A Lipnicza-Dolhamát a német ellentámadás további tért nyert.

Lipót bajor herceg, vezértábornagy harcivonalai: Böhm-Ermolli tábornok hadseregének előterén sikeres portyázások. Fatih tábornok hadserege bevette a zarezeti hidfőt (Stobichwától

délre). Clausius tábornok osztrák-magyar és német csapatai átgázoltak négy egymást követő vonalon. Harmadegy orosz tiszte és 2511 főből álló legénységet foglyul ejtettek és tizenhét gépfegyvert zsákmányoltak.

Olasz harctér: A Karszt-fensíkon a tegnapi nap, miután a harcban állt olasz hadak támadó ereje láthatólag elfogyott, esendesebben telt el. Az ellenség szörványos előretöréseit visszavertük. Délután az ágyuharc különösen a fensík déli szakaszán több óráig át igen heves volt. E helyütt a csata kezdete óta tanúsított vitéz kitartásával a 102. számú gyalogezred tüntette ki magát. Flitschnell és a Fassani-alpok gerincén csapataink több gyengébb ellenséges osztag támadását visszaverték.

Délkeleti hadszíntér: Csapatainknál nincs semmi különös esemény.

Höfer, altábornagy.

A szövetséges csapatok a Stochod mentén elfoglaltak egy orosz hidfőt

31 tisztet, 2511 főnyi legénységet elfogtunk és 17 gépfegyvert zsákmányoltunk. — Hátszegtől délkeletre megvertük a románokat.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, szeptember 19. A nagy főhadiszállás jelenti: Nyugati harctér: Ruprecht bajor trónörökös hadsereg-csoportja: A Somme területén a orosz időjárás behatása folytán nem volt nagyobb harci tevékenység. A tüzérségi tűz mindamélt helyenként nagyon élénk volt. Gimohytól keletre néhány, teljesen összelőtt árkot átengedtünk az ellenségnek és Belloy és Vermandovillersnél részleges támadásokat visszavertünk.

A német trónörökös hadseregcsoportja: A Maas mentén, a Mort Homme nyugati lejtőjén a franciák támadással átmenetileg egyik árkunkba jutottak.

Keleti hadszíntér: Lipót bajor herceg, tábornagy hadsereg-csoportja: Bernhardi tábornok német és osztrák-magyar csoportjai Clausius tábornok vezetése alatt, Zarezétől északra, a Stochod mentén erősen kiépített orosz hidfőt rohammal bevették és egész a keleti partig üldözték az ellenséget. 31 tiszt, 2511 főnyi legénység és 16 gépfegyver jutott kezünkre. Prepelnikinél (a Szereth és a Strypa között) egy német vadászjárőr két tisztet és 80 főnyi legénységet elfogott.

Károly főherceg, lovassági tábornok arcvonala: A Marajowka menti ellentámadásunk több sikert eredményezett. A foglyok

száma több mint négyezerkétszázra emelkedett. A Kárpátokban Smotretől egész Kirlibaba vidékéig élénk harcok vannak. Különböző erős orosz támadásokat visszavertünk. Ludowa területén az ellenség kis előnyöket ért el. A Dornawatra mindkét oldalán az oroszok és románk eredménytelen rohamkísérletek közben súlyos veszteségeket szenvedtek. Erdélyben Hátszegtől délkeletre Stabe tábornok csapatai megverték a románokat. Az ellenséget üldözzük.

Balkáni hadszíntér: Mackensen tábornagy hadseregcsoportja: A szövetséges csapatok több helyen benyomultak a tegnapi ellőkészített orosz-román állásba.

Macedóniai arcvonala: A florinai-medencében új harcok fejlődtek.

Ludendorff.

Az entente és Görögország.

Stockholm, szeptember 19. A pétervári Távirati Ügynökség jelentése szerint az entente-államok felhatalmazták képviselőiket, hogy kormányaik előzetes bejelentése nélkül is eljárhatnak Sarraill tábornokkal a görög király, illetve a görög kormánynál.

Kostanzát és Cernavodát kiűrtették a románok.

Bern, szeptember 19. Svájci lapoknak jelentik Pétervárról: Costanzából és Cernavodából kiűrtették a polgári lakosságot.

Német repülők bombázták a flandriai tengerparton levő ellenséges haderőket

Berlin, szeptember 19. A Wolff-ügynökség jelenti: Szeptember 18-án repülőgépeink ismét jó eredménnyel támadták a flandriai tengerpart előtt álló ellenséges haderőket, melyek 2 monitorból, 10 torpedórombolóból és egy repülőgép anyahajóból állottak. Repülőgépeink az anyahajón találatokat figyeltek meg. A védekezés céljából megjelent ellenséges repülőgépeket holland területen leszállni kényszerítettük.

Tisza a harctéri helyzetről.

Budapest, szeptember 19. A képviselőház folyosóján a déli szünet alatt Tisza István gróf miniszterelnök a munkapárti képviselőkelőt a harctéri helyzetről szólva, kijelentette, hogy a háboruban jövővel nem szokás, mindazonáltal kijelentheti, hogy Románia beavatkozása teljes kudarcra fog végződni. Romániát le fogják teperni és ha az erők felszabadulnak, az oroszok ellen fogjuk vinni csapatainkat.

SZILISZTRIA.

Története, kereskedelme és fejlődése.

(A Reggel tudósítójától.) Ez is azok közé a városok közé tartozik, amelyeket az oláhok elraboltak a bolgároktól akkor, amikor azok minden oldalról megtámadva, halálra fáradtan már erőtelennül vagdosztak a karddal, de verkedtek, hősközhöz méltóan.

A múltban Durstram, Derster volt a város neve. A Duna jobbpartján efkszik, szemben Callarásával, amely az oláh államvasutak egyik mellékvonalának végpontja. Vallaha Szilisztria a legjelentékenyebb dunamenti városok egyike volt. A történelemben többször volt szerepe; 1828. és 1829-ben az oroszok ostromolták, a krími háborúban, 1854-ben ugyancsak ostrom alatt tartották, amikor az ostrom céltalanulnak látszott, felhagytak az ostrommal. Később, 1878-ban a törökök nem is védelmezték. Még ebben az esztendőben a Balkán felületes rendezésekor Bulgáriához csatolták. A bolgároké volt 1913 augusztus hónapig. Ak-

kor a bukaresti béke értelmében Románia kapta meg.

Szilisztriának 12.000 lakosa van, ezek bolgárok, törökök, örmények, oláhok, zsidók és tatárok. Van több iskolája, közöttük polgári és földművelőiskola. A rendezettebb városok közé tartozik; van kórháza, vámvivatala, szervezett rendőrsége. Utcai tiszták és rendezettek, főútvonalán domimálják az emeletes házak. A hajóállomástól egyenes ut vezet a városba. A part mentén, a kikötő mellett vannak a gabonarakarok, a hajózási vállalatok irodái. Itt van a nagy piacér is, hol ezerszámra várakoznak a parasztszekerek a gabonás zsákok elfuvarozására.

Kereskedelmi szempontból Uj-Románia egyik legnevezetesebb pontja. Erős gabonatermelő vidék központjában fekszik, fő kereskedelmi cikke a gabona. A lakosság főfoglalkozása a kereskedelem. Ipara hanyatlóban van, csak a kisipar tud megélni, amely a parasztság egyéni üzletének megfelelő szükségletét elégíti ki.

A kereskedelemnek, a gabonakereskedelmi kivül, minden fajta képviselve van Szilisztriában. A kereskedők zöme bolgár. A gabonakereskedelmi piac forgalma ötvenezer tonna. Emellett jelentékeny mennyiségű bab is piacra kerül. A gabonát és hüvelyeset hektoliterenként árulják. A távolabbi helyekre az eladás közvetítő ügynökök útján történik. A piacra került gabonát vagy elszállítják vagy saját malmaikban feldolgozzák. A Duna-parton levő, modernül berendezett gőzmalom naponta négy vagon búzát őröl. A liszt jó minőségű és exportpiaca a Kelet.

A város kereskedelmi forgalma 1912-ben 6,681.000 frankot tett ki. Ebből a behozatal 1,490.000 frank, a kivitel 5,181.000 frank. A kereskedelmi mérleg tehát megkérdőjelezhetően aktív.

A bevétel főbb cikkei: textilárúk, gyarmatarúk, gépipari cikkek, gépek, épületfa, gyógyszerrek. Az import legnagyobb részét Németország és a magyar-osztrák monarchia látja el.

A kivitel főleg gabona teszi. Nevezetes cikke még a tojás.

Minddebből látható, hogy Oláhország Szilisztriával igen sokat nyert. Tudatában is volt ennek és sürgősen hozzálátott ennek a fontos víziváros fejlesztéséhez. A vasútvonallal már elkészült.

Vasut hiányában a legjelentékenyebb szerep a hajózási vállalatoknak jut. A nemzetközi kereskedelem lebonyolítása körül a legnagyobb szerepe a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Társaságnak van, amely Zimony-Galac közötti viszonylatban hetenként háromszor érinti Szilisztriát.

A magyar ipari termékek szempontjából fontos volt, hogy közvetlen összeköttetésben voltunk Szilisztriával.

Német mindenestől kerestetik

Hunyadi-utca 7. I. jobb.

A gyermekek háborus céljal és békevágyai.

Érdekes iskolai dolgozatok

(A Reggel tudósítójától) A gyermekeknek nem lehet megtiltani, hogy béke vágyukat ne hangoztassák. Különböző is ígert levelet törődnek az összes tállalakkal. Követeléseiket a háboru kezdetétől felállították. Dr. O. Karstadt-Nordhausen német tanár behatóan tanulmányozta ezt kibocsátása nem volt célravezető, kibocsátása nem volt célravezető, mert a gyermek erős szuggesztív hatás alatt áll, tudja, hogy véleményét egy bizonyos kérdésre várják; ez annyira erőszakosan hat, hogy a kényszer elnyomja bennök a szerénységet, úgy, hogy lelkének valódi érzését, igaz gondolatát nem ismerhetjük meg.

Arról van tehát szó, hogy a kérdőívek kényszerét és a gyermek azon érzését, hogy az ő ítéletére kíváncsiak vagyunk, elkerüljük s annak dacára gyermeki lelkének öntudatlan megnyilatkozását lássuk. Erre alkalmas mód a szabad fogalmazás. Ha a diák valamelyes mértékben foglalkozott már ilyen szabad, bár megadott témák leírásával, leggyakrabban egyéni gondolatait és érzéseit reprodukálja. A dolog nyitja a cím helyes megválasztása. Nem azt fogják kérdezni tehát, hogy mely véleményetek szerint Németország háborus céljai, hanem adott helyzet elé állítják a gyermeket: A háboruak vége van! Itt a béke! Te várod a hádból visszatérő apádat. A győzedelmes csapatok elvonulnak eltőted. Hogyan képzeled el az iskolában a béke első napját? Mindezek eszébe szavak, amelyekből a gyermek önként megválaszthatja a dolgozat témát. Mindezek élénken foglalkoztatják a gyermek fantáziáját.

Ezt a módszert követte Karstadt-Nordhausen tanár. És három dolog bontakozik ki teljesen az ifjú politikai írók dolgozataiból. A hadi kárpótlás, a béke föl-tételek és örvendezés a békén.

A háboru kimenetelére vonatkozólag mindannyian egyet értenek. Győzelmi reménység, sőt a győzelemben való teljes bizakodás domborodik ki mindegyiknél. Negyvenkét tizenegy éves leány közül huszonöt állítja: győzünk; öt azt mondja, akkor győzünk, ha az ellenség vesztett; egy azt írta, akkor lesz vége a háboru-

nak, ha az ellenség békét kér; heten ösztönte szívvel bevallják, hogy nem tudnak a dologról biztosat mondani.

A fiuknak ugyancsak ez a véleménye. Harminchét közül huszonhét biztosra veszi a győzelmét. Tulnyomó a vélemény, hogy a háborunak csak akkor lesz vége, ha egy országot teljesen tönkre verünk, ha az angol flottát legyőztük, ha behatolunk Angliába. Volt olyan, aki akkorára jövendőli a békét, ha általános éhínség tör ki. Egy tizenkét éves leány ezt írta: „Ha a háborunak vége lesz, akkor győzünk és ha győzünk, megtartjuk Belgiumot, Észak-Franciaországot, Lengyelországot, Kurlandot. — Szerbia a háboru után egészen el fog tűnni. Az ellenségnek kell a hadi költségeket fizetni. De azok az országok, amelyek velünk tartottak, megkapják jutalmukat. Az ellenségnek fizetni kell és ha nem tud fizetni, ismét elveszünk országát. A háboru azért fog úgy végződni, mert Németország nagyon erős és hatalmas, mert katonái vannak.”

Vannak, akik az olasz árulást domborítják ki és ama vágyuknak adnak kifejezést, bárosak megsemmisülné ez a gonosz ország.

A föladatak készítésénél teljesen ki volt zárva az idegen befolyás, mert iskolában, tanár felügyelete alatt meghatározott idő alatt kellett megírni a dolgozatot. Teljesen befejezni kevesen tudták, ami természetesen is. Alapjában véve azon a kísérletező célért, mert megnyilatkozattatva a gyermek lelkét.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Egy hivatalnok Sziveskedjék teljes névalírásával panaszkodni.

Apró hirdetések.

10 soros 80 fillér. Hirdetés további sor 5 fillér. Apróhirdetéseket csak előleges fizetés mellett közölünk.

Egy jobb házból való — leg-alább 2—3 középiskolát végzett fiu helybeli vaskereskedésbe tanulól felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 578

Szépírási iskola. Hamburgi módszer. Kurzus 30 órára 15 korona. 2 Schriften 60 órára 25 korona. Kazinczy-utca 12. II. 705.

Jó házi koszt (ebéd, vacsora) 80 koronáért kapható. Cím a kiadóhivatalban. 588

Öt vagon káposzta azonnal eladó helyben. Cím a kiadóhivatalban. 589

A közelgő ünnepekre előre megrendelhető kóser vágott liba. Friedreich, Arany János-u. 31. 590

Egy tüzéerkard, egy táveső és egy tiszti télikabát eladó. Cím a kiadóhivatalban. 591

Szeptember 17-étől szeptember 23-áig bezárólag

este fél 9 órától reggel 7 óráig

Korona

(Széchenyi-u., Pannónia mellett),

Sas

(Király-utca 42.),

Isteni gondviselés

(Hunyadi-utca)

gyógyszertárak

tartanak éjjeli szolgálatot.

Ha izzad vagy fel van törve a lába használjon

Mars-Crém

84 fillérért kapható

a „Kigyó”

patikában.

Uránia

nagy mozgószínház

Szeptember 20-án és 21-én:

Madonna képe.

Szrenzációs dráma 3 felvonásban.

Arany mezőkön

Amerikai életkép 2 felvonásban.

Rendes helyárak.

Az előadások kezdete: Hétköznap délután fél 7 és este 9-kor. Vasár- és ünnepnap d. u. 3, 5, 7 és este 9 órákor

Rokkant katonákat

(8—10-et) állandó alkalmazásra 3—5 korona keresettel miskolcziakat, borsodmegyeieket ujságárusításra felvezet Groszman Jágó üzlete Sötétkapu.

Ajánlok „Tungsram” vagy „Metalum”, legjobb két magyar gyártmányu „Wolfram”-lámpát:

Világos, körte alak, 5—50 gyertyafény 1— kor..

gömbölyű alak, 5—50 gyertyafény 1:10 kor.

Homályos, körte alak, 5—50 gyertyafény 1:20 kor.,

gömbölyű alak, 5—50 gyertyafény 1:30 kor.

Tango, világos, 5—50 gyertyafény 1:25 kor., fél-

email, 5—50 gyertyafény 1:50 kor.

Felwattos, 50 gyertyafény, 40 wattos 2:50 kor., — 100

gyertyafény 60 wattos 3:25 kor., — 150 gyertyafény, 75 wattos

3:60 kor., — 200 gyertyafény, 100 wattos 4:25 kor., — 300

gyertyafény, 150 wattos 8— kor., — 400 gyertyafény, 200

wattos 9— korona.

Illés, Templom-utca 5.

Kiadója: Hoványi Kornél.

APOLLO

vagy mozgószínház (WEIDLICH-PALOTA), TELEFON 8-15.

Szept. 20-án, szerdán, 21-én, esütőtökön:

2 napig!

A budapesti mozgószínházakat is megelőzve, színre kerül:

Petőfi Sándor halhatatlan remekműve

Kacsóh Pongrác zenéjével.

Teljes zenekarkiséréttel!

János vitéz.

Zenés filmköltemény 6 felvonásban. Rendezte: Illés Jenő.

Mérsékeltlen felemelt helyárak: Páholyülés 2 K, fentartott hely 1:60 K, Zsöllye 1:20 K, támlásszék 90 f, zártszék 60 f.

Előadások kezdete: d. u. fél 7 és este 9 órákor, vasár- és ünnepnapokon d. u. 3, 5, 7 és este 9 órákor.

Fogház és szaktanács teljesen ingyen. Fogszorjavítások — saját laboratóriumomban — 3 óra alatt elkészülnek.

Platina- és aranykoronák, aranyhidak, csapfogak, kaucuk- és aranylemezes fogsorok, valamint arany-, ezüst- és cement-tömések, jótállás mellett, mérsékelt áron készülnek

MÉSZÁROS GYŐZŐ

vizsgázott fogtechnikus

modernül felszerelt aseptikus műtermében Miskolcson, Csabai-kapu 2. sz., Mindszenti templom mellett. Telefon 406.

A hírneves budapesti

RÁCZ PALI

ÉS FIAI

teljes zenekar kíséréttel ma és több napig

ZENE-ESTÉLYT rendez a

Lukács-étteremben.

A tiszta jövedelemből 3% az erdélyi menekültek javára

Nyomatott: Klein és Ludvig könyvnyomdájában, Miskolcson.